

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ФІЛОЛОГІЧНА ОСВІТА:
ТЕОРІЯ, МЕТОДИКА, ПРАКТИКА**

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований в 2009 році

Рівне
Видавець Ю. Кукса
2025

Філологічна освіта: теорія, методика практика: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Рівне: Ю. Кукса, 2025. 108 с.

ISBN 978-617-8672-32-4

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Совтис Наталія Миколаївна – доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Заступник головного редактора:

Мороз Людмила Володимирівна – кандидат філологічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Деменчук Олег Володимирович – доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Івашкевич Едуард Зенонович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Катерина Миколаївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Петренко Оксана Борисівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Сойчук Руслана Леонідівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Бісовецька Людмила Андріївна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Кучма Тетяна Валерівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Лук'яник Людмила Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Романюк Світлана Конstantинівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ясногурська Людмила Михайлівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 12 від 30.10.2025 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

УДК 37.091.33

Владислав КОВАЛЮК, Софія БУЯН

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ТРАДИЦІЙНИХ ТА НОВІТНІХ МЕТОДИК ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

У статті проведено порівняльний аналіз використання традиційних та новітніх методик вивчення іноземних мов. Розглянуто традиційні методики вивчення іноземної мови у закладах вищої освіти, серед яких: класична; пряма (Direct Method); граматико- та текстуально-лексико-перекладна; аудіовізуальна (структурно-глобальний метод) і аудіолінгвальна (Audio-Lingual Method); комунікативна (Communicative Approach); лінгвосоціокультурна, а також інноваційні методи навчання, що включають: комп'ютерна підтримка навчання мов під назвою Computer-Assisted Language, метод сценарію та симуляцій, рольові та ділові ігри, метод «case study», метод навчальних станцій, метод проєктів, мозковий штурм («мозкова атака»).

Порівняльна характеристика традиційних та новітніх методик вивчення іноземних мов показала: традиційні методики забезпечують реалізацію розвиткової функції навчального процесу на низькому рівні; авторитарне управління науково-педагогічним працівником освітньо-виховного процесу; відірваність навчального змісту від реальної дійсності, а основна увага приділяється репродуктивним видам діяльності на заняттях, які студенти можуть легко виконувати. Не враховуються індивідуальні особливості тих, хто навчається у групі. Такі методи розраховані, переважно, на середньостатистичного студента. Не достатньо використовуються автентичні та реальні завдання, які забезпечують зміст навчання іноземних мов на міжпредметному та інтегративному рівнях. Основний акцент робиться більше на вивченні системи іноземної мови лише для її засвоєння. Прояв пасивності у студентів, відсутність зацікавленості до навчальної дисципліни, низький рівень особистісної мотивації до навчально-пізнавальної діяльності.

Інноваційні методики забезпечують реалізацію розвиткової функції навчального процесу на високому рівні. Управління освітньо-виховним процесом здійснюється на демократичних засадах. Викладач заохочує у процесі вивчення навчальної дисципліни до самостійності у навчанні та розвитку, наданню особливої уваги розвитку здатності до творчої професійної діяльності; навчання відбувається із застосуванням реальних проблемних ситуацій та прикладів їх вирішення, а студенти мають можливість виконувати різної складності творчі завдання, які орієнтовані на формування готовності до вирішення нестандартних завдань засобами іноземної мови. Іноземна мова використовується опосередковано, здійснюється включення процесу її засвоєння в реальну інформаційну, освітню, дослідницьку та культурну діяльність студентів. Навчання переміщується на змістовий аспект та зосереджується на проблемних ситуаціях.

Ключові слова: новітні методики, метод проєктів, рольові та ділові ігри, мозковий штурм.

Постановка проблеми. Вибір Україною курсу на входження в європейський освітній та світовий простір, розвиток інтеграційних процесів, глобалізація й відкритість спільнот до мультикультурних трансформацій, інтернаціоналізація ділових стосунків у різних сферах діяльності людини збільшує попит на компетентних фахівців різних галузей, здатних до вирішення професійних питань як засобами рідної, так і іноземної мов.

Зміни, що відбуваються в освітній галузі, також актуалізують проблему використання іноземної мови у майбутній професійній діяльності та оптимізують пошук шляхів удосконалення навчання майбутніх фахівців іноземної мови як засобу спілкування, що має сприяти їхній мобільності та конкурентоспроможності на ринку праці, забезпечувати формування високого рівня професіоналізму, комунікативної компетентності для здійснення професійної взаємодії.

На даний час, іноземна мова відіграє важливе значення як засіб міжкультурного спілкування, і вона стає все більш важливою. Тому, у процесі вивчення іноземних мов актуальним є застосування не лише традиційних методик, але і впровадження у навчально-виховний процес вищих освітніх закладів новітніх методик з метою модернізації змісту, методів, прийомів і засобів навчання іноземної мови.

Аналіз останніх досліджень. Проаналізувавши психолого-педагогічну літературу, було визначено, що на сьогодні існує значна кількість вчених-практиків, які у своїх дослідженнях проявляли зацікавленість до вивчення проблем викладання іноземної мови, серед яких Е. Бандура, Н. Бориско, А. Грітченко, Е. Державська, Р. Мартинова, С. Ніколаєва, Д. Обідняк, О. Петрашук, Л. Пуховська, В. Феофілова. Крім того, останнім часом такі вчені як Г. Баранова, Н. Гез, В. Гузєєв, О. Кулькіна, Б. Лапідус, І. Підласий, О. Савченко у своїх працях розглядали особливості використання інноваційних методів у навчанні іноземних мов.

У контексті нашого дослідження, особливого значення відіграли праці зарубіжних та вітчизняних вчених Ю. Сисоєвої, Т. Фоміної та R. Blair, оскільки вони акцентували увагу на поєднанні традиційних та інноваційних методів у процесі викладання іноземних мов.

На основі проведеного аналізу, можемо констатувати, що на даний час існує велика кількість наукових напрацювань щодо основних аспектів вивчення іноземних мов, але, на наш погляд, варто провести порівняльний аналіз використання традиційних та новітніх методик вивчення іноземних мов.

Мета статті – здійснити порівняльний аналіз використання традиційних та новітніх методик вивчення іноземних мов.

Виклад основного матеріалу. Сучасна система іншомовної підготовки вимагає урахування фахової

специфіки під час навчання іноземної мови й спрямованості на реалізацію завдань майбутнього фаху випускників. Володіння іноземною мовою сьогодні визначається важливим чинником формування готовності сучасного фахівця до іншомовного спілкування та складовою його професійної підготовки.

Для ефективного володіння іноземною мовою важливим є вибір методу навчання. В наш час, у процесі викладання іноземних мов використовуються різні концепції навчання, форми, методи та технології, серед яких є як традиційні, так і новітні.

Аналіз практики вищої школи показує, що використання традиційних методик у процесі вивчення іноземної мови у вищих освітніх закладах спрямований, передусім, на створення та відпрацювання умінь читання і розуміння фахової літератури. Крім того, в традиційних умовах навчання студентам надається вже оброблений матеріал, структурований за допомогою операціональних процедур, проведених методистами, авторами підручників, викладачами (Каплінський, 2015: 9). Але для якісного оновлення системи професійної підготовки майбутніх фахівців у сучасних соціально-економічних умовах особливого значення набувають інноваційні методи навчання, які спрямовані на підвищення результативності викладацької праці, мають за мету розвиток пізнавальної активності студентів і досягнення максимальної ефективності навчального процесу.

Важливо зазначити, що використання як традиційних, так і новітніх методик у процесі вивчення іноземних мов має свої переваги й недоліки, а успішність їх застосування залежить від чітко окреслених цілей та умов навчання.

На даний час викладання іноземної мови у закладах вищої освіти найчастіше здійснюється із застосуванням на практиці традиційних методик, серед яких: класична; пряма (Direct Method); граматико- та текстуально-лексико-перекладна; аудіовізуальна (структурно-глобальний метод) і аудіолінгвальна (Audio-Lingual Method); комунікативна (Communicative Approach); лінгвосоціокультурна. Вважаємо за необхідне детально їх проаналізувати.

Розглядаючи *класичну методику вивчення іноземних мов*, необхідно зазначити, що вона є одним з найдавніших методів. Ця традиційна методика дає стабільні фундаментальні знання та дозволяє створювати не тільки грамотну усну мову, а й письмову, а також більш поглиблено знати ази фонетики і морфології мови, правильно розуміти особливості синтаксичних конструкцій, фонетичне та ритміко-інтонаційне оформлення, мати обов'язковий словниковий запас з іноземної мови.

У процесі реалізації зазначеної методики науково-педагогічні працівники застосовують традиційні завдання, які допомагають розвинути у майбутніх фахівців здатність розуміти і створювати мову.

Науково-педагогічний працівник, який не являється носієм мови, має можливість здійснювати аналіз і співставляти дві мовні системи у межах єдиного колективу, проводити порівняння синтаксичних конструкцій, ефективно здійснювати комунікацію для надання важливої інформації, зрозуміло роз'яснювати правила граматики, застерігати про можливі помилки, які можуть виникати. Але, варто зазначити, що на сьогодні особливу роль відіграють науково-педагогічні працівники, які мислять в контексті двох культур і вміють правильно доносити інформацію до майбутніх фахівців (Кравець, 2015: 93).

Застосування *прямого методу* (Direct Method) у процесі вивчення іноземної мови дозволяє занурити студента вищого закладу освіти у середовище іноземної мови. Результативність даного методу залежить від науково-педагогічного працівника, який в ідеалі має бути носієм мови. У процесі застосування прямого методу враховуються наступні принципи: всі заняття починають діалогами в розмовному стилі; для наочності використовують відповідні дії та візуальні засоби; індуктивно вивчається граматика і мова; тексти не аналізуються граматично.

Іншими застарілими методами, які найчастіше використовує старше покоління, є *граматико-перекладний* (вивчення граматичних правил й здійснення дослівного перекладу) та *текстуально-лексико-перекладний* (вивчення іноземної мови здійснюється переважно на оригінальних текстах, а не адаптованих, за допомогою перекладу їх на рідну мову) (Кравець, 2015: 94).

На основі цього впливає необхідність особливої уваги як до лексичного наповнення інформації, що підлягає перекладу, так і до граматичних форм й категорій у їх взаємозв'язках. У подальшій роботі ці два перекладні методи обов'язково поєднуються в єдине ціле, оскільки засоби, які застосовуються з метою вираження певного змісту в оригіналі, і засоби, які застосовуються у процесі перекладу, завжди нерозривно пов'язані з граматиною та словником.

Аудіовізуальний (структурно-глобальний метод) і *аудіолінгвальний* (Audio-Lingual Method) *методи* спрямовані на заучування слів й словосполучень за рахунок аудіо- та відеоапаратури. Так, для швидкого запам'ятовування слів і фраз, а також вироблення навичок мовлення завдяки багаторазовому повторенню використовується у процесі вивчення іноземної мови аудіолінгвальний метод. Крім того, за допомогою багаторазового повторення можна досягти правильної вимови та інтонації. Значення аудіовізуального методу навчання іноземної мови ґрунтується на тому, що разом із загальною інтенсифікацією навчальної діяльності створюються відповідні умови, які є близькими до природних умов, в яких функціонують реальні мовні ситуації.

Основу вивчення іноземної мови складає *комунікативна методика* (Communicative Approach). У процесі застосування даного методу основний акцент приділяється говорінню і аудіюванню, тобто більшість часу присвячено комунікації. Основною метою комунікативного методу є занурення майбутнього фахівця в реальне іншомовне середовище, навчити комунікувати іноземною мовою, засвоювати лексичний та

граматичний матеріали. Крім того, цей метод сприяє активній взаємодії студентів між собою і науково-педагогічним працівником (Кравець, 2015: 95).

Лінгвосоціокультурна методика навчання іноземної мови включає мовний і міжкультурний аспекти спілкування. Сутність даної методики полягає у застосуванні на заняттях інтерактивних методів навчання, а саме: різних форм діалогу, спілкування в парах, робота в командах. Використання автентичних навчальних матеріалів – підручників, аудіо- та відео текстів – дозволяє залучати майбутніх фахівців до набуття лінгвосоціокультурних знань і формуванню соціокультурної компетенції (Ніколаєва та ін., 2015: 124).

Отже, проаналізувавши традиційні методики вивчення іноземної мови, можемо констатувати, відповідно до практичного досвіду, що на даний час, значна частка науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти у процесі викладання іноземної мови найчастіше використовують традиційні та комунікативні методики, які намагаються поєднувати між собою. У комплексі з іншими методиками використовують аудіовізуальні та аудіолінгвальні методи.

Іноді процес викладання іноземної мови супроводжується граматико-перекладним методом. Але сучасні вимоги до викладання іноземної мови змінюються, розробляються новітні методи навчання.

На даному етапі відбувається реформування навчально-виховного процесу у вищих освітніх закладах України відповідно із загальноєвропейськими вимогами до якості освіти, які супроводжуються: інформатизацією закладу та шляхами реалізації системи навчально-методичного забезпечення освітнього процесу, інтеграцією системи освіти України у світовий освітній простір; налагодженням вітчизняними закладами вищої освіти міжнародної співпраці з європейськими закладами освіти, міжнародними програмами студентського обміну тощо. У зв'язку з цим, студенти мають оволодіти комунікативними компетенціями, що дозволять їм реалізувати свої знання, уміння та практичні навички для вирішення конкретних комунікативних завдань у реальному житті. А якісна мовна підготовка студентів неможлива без застосування новітніх методів вивчення іноземної мови.

До інноваційних методів навчання належать: комп'ютерна підтримка навчання мов під назвою Computer-Assisted Language, метод сценарію та симуляцій, рольові та ділові ігри, метод «case study», метод навчальних станцій, метод проєктів, мозковий штурм («мозкова атака»).

На даному етапі застосування комп'ютерної підтримки навчання іноземних мов під назвою Computer-Assisted Language виступає тренінговим засобом інтеріоризації зовнішніх сформованих дій на рівні мотивів та потреб; створення інтерактивності для надання навчанню реальної дійсності, а також є глобальним засобом зв'язку й джерела необмежених автентичних матеріалів (Рейда та ін., 2020: 112).

Отже, можемо констатувати, що саме мультимедійні засоби є носіями інформації при вивченні іноземних мов.

Застосування *методу сценарію* у процесі вивчення іноземної мови полягає в тому, що він ґрунтується на поєднанні запланованих навчальних змістів відповідно до інтересів та ідей майбутніх фахівців. Так, науково-педагогічні працівники задають студентам ключові питання, останні роблячи таким чином власний внесок у створення історії. Тобто мова йде про креативне планування, формування гіпотез, переживання, систематизацію та презентацію. При цьому, викладач пропонує окремі епізоди, а студенти мають можливість задавати питання і самостійно знаходити на них відповіді.

Іншим новітнім методом є *симуляція*. За допомогою даного методу відбувається відпрацювання мовних та мовленнєвих навичок, використання набутих знань для розв'язання завдань у безпечному просторі, яке імітує природні життєві ситуації. Цей метод дозволяє сформувати навички стратегічного планування, а також розвиває вміння працювати в колективі, правильно проводити переговори, переконувати у важливості тих чи інших дій у процесі ділового спілкування. Крім того, метод симуляцій дозволяє подолати психологічні бар'єри у процесі вивчення мов та забезпечує підвищенню рівня мовленнєвої практики (Афанас'єва, 2014: 12).

Рольові та ділові ігри останнім часом набувають значної популярності, і тому, на наш погляд, їх доцільно використовувати для навчання майбутніх фахівців з метою підвищення рівня готовності до використання іноземної мови у майбутній професійній діяльності. Саме гра – це один із видів моделювання дійсності, цілісної професійної діяльності фахівця, тобто вид діяльності, в якій реалізуються мотиви й інтереси учасників. Як метод навчання гра є нормативною моделлю процесів діяльності. Частково такою моделлю є роль, відповідно до правил, що визначають зміст, спрямованість і характер дій учасників гри.

Використання у процесі викладання іноземних мов рольових ігор сприяє створенню творчої атмосфери в колективі, формуванню позитивних мотивів навчання, розвитку творчої активності та уміння аналізувати й оцінювати результати навчання. Крім того, розкриває особистісний потенціал студента: кожен учасник може продіагностувати свої власні можливості в окремій та спільній діяльності з іншими учасниками.

Ділова гра реалізується для груп різного інтелектуального рівня розвитку і підготовленості, що вимагає від викладача знань кожного учасника заняття. Такі ігри навчають студентів встановлювати емоційний контакт у спілкуванні та керувати своїми емоціями під час слухання партнера; правильно будувати мову, володіти технікою і логікою мовлення, умінням вести бесіду, дискусію, суперечку, співбесіду, ділову розмову, диспут, переговори тощо, спрямовуючи їх на вирішення спрогнозованого, позитивного результату; умінням налагоджувати доцільні стосунки з клієнтом, враховуючи його вікові та індивідуальні особливості, соціальні проблеми; застосовувати методи та прийоми попередження конфліктів (Давидова, Декусар, 2019: 67).

Метод «case study» у викладанні іноземної мови використовується для того, щоб помістити студентів у

симульовані ситуації, які пов'язані із їхнім головним предметом навчання. Даний метод мотивує майбутніх фахівців говорити іноземною мовою під час вирішення проблем, які їх зацікавили, або які пов'язані із майбутніх фахом (Дуброва, 2018: 163).

Метод «case study» є інтенсивним методом, але потребує ретельної творчої підготовки як науково-педагогічних працівників, так і студентів. До участі у кейсах можна залучати студентів різних рівнів, але найбільш успішна робота відбувається на середньому та високому рівнях володіння іноземною мовою (Форостюк, 2019: 147).

Іншою інноваційною методикою є *метод проєктів*, що сприяє створенню навчального середовища, в якому збалансовано іншомовну комунікацію майбутніх фахівців, і вирішенню проблемних завдань для розвитку творчого потенціалу студентів. Завдяки іншомовній проєктній діяльності студенти опиняються в ситуаціях реального використання іноземної мови: увага з лінгвістичного компоненту переміщується на змістовий, зосереджується не на вивченні мови, а на вирішенні особистісно значущої проблеми засобами мови, що вивчається. Це сприяє усвідомленню цілей та можливостей вивчення іноземної мови і культури, включенню процесу оволодіння нею в творчу продуктивну діяльність (Устименко, 2019: 35).

Метод мозкового штурму у процесі вивчення іноземних мов стимулює майбутніх фахівців до відповідної мисленнєвої діяльності при висловлюванні власних поглядів та ідей, прислуховуючись до думок співрозмовників. Завдання мозкового штурму широко використовують для роботи в групах, генеруючи значну кількість ідей. Таким чином, сутність даного методу полягає в активізації творчого потенціалу під час генерування ідей групою з наступним формулюванням контрідей.

Створити творчу атмосферу на занятті, сформувати й покращити мовні навички та мовленнєві вміння, підвищити рівень мотивації до вивчення іноземних мов – завдання *методу навчальних станцій*. При застосуванні цього методу у процесі вивчення іноземних мов майбутні фахівці вчать правильно планувати власний час, проводити аналіз своїх успіхів у навчанні.

Отже, на основі проведеного аналізу, можемо констатувати, що використання новітніх методик вивчення іноземних мов сприяє формуванню у майбутніх фахівців здібностей проявляти і відстоювати власну позицію, вступати у суперечку, отримувати важливу інформацію, працювати в колективі, формувати комунікативні уміння та практичні навички й розвивати лідерські якості.

Крім того, у контексті нашого дослідження слушним є представити порівняльний аналіз традиційних та новітніх методик вивчення іноземних мов у таблиці.

Таким чином, на даний час існує значна кількість традиційних та новітніх методик вивчення іноземних мов, що дозволяє науково-педагогічному працівнику обрати найбільш результативні для своїх студентів. Але важливо зазначити, що успішні результати дають комплекс методик викладання з урахуванням плюсів і мінусів їх застосування на заняттях з іноземної мови.

Висновки. Підсумовуючи зазначене вище, можемо констатувати, що поєднання традиційних та новітніх методик у вивченні іноземних мов, активізує навчально-пізнавальну діяльність студентів, підвищує їх зацікавленість та особистісну мотивацію, розвиває здатність до плідної самостійної роботи під час навчання, забезпечує конструктивну взаємодію між студентами і викладачем на максимальному рівні.

Відповідно до сучасних тенденцій розвитку освіти та загальноєвропейських вимог щодо якості навчання запровадження новітніх методів вивчення іноземних мов сприяли формуванню комунікативної компетенції, підвищенню особистісної мотивації, розкриттю креативності, покращенню організації роботи у групах, дозволили посилити міжпредметні зв'язки. Застосування новітніх методів вивчення іноземних мов у вищих закладах освіти надає можливість студентам ефективно оволодіти іноземною мовою майбутніми фахівцями як важливим інструментом їх успішної професійної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Афанас'єва Л.В. Інноваційні підходи до вивчення іноземної мови професійного спрямування (впровадження мультимедійних технологій). *Актуальні проблеми іншомовної комунікації: лінгвістичні, методичні та соціально-психологічні аспекти*: зб. матеріалів всеукраїнської науково-методичної Інтернет конференції. Луцьк : РВВ Луцького НТУ, 2014. С. 11-13.
2. Давидова Н.В., Декусар Г.Г. Опанування інноваційних методів та технологій у форматі комплексного підходу при викладанні іноземної мови в закладах вищої освіти нелінгвістичного профілю. *Англістика та американістика* : зб. наук. праць / ред. кол. : А.І. Анісімова (голов. ред.), ТМ. Потніцева (заст. голов. ред.) [та ін.]. Дніпро : ЛІРА, 2019. Вип. 16. С. 65-74. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/270182553.pdf>
3. Дуброва А.С. Впровадження інноваційних технологій як засіб формування іншомовної підготовки майбутніх фахівців. *Журнал «Науковий Огляд»*, 2 (45). 2018. С. 161-171.
4. Каплінський В.В. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. Вінниця : ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.
5. Кравець О.В. Актуальні методи викладання іноземної мови. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія : Педагогіка. Соціальна робота. 2015. Вип. 35. С. 92-95.
6. Ніколаєва С.Ю., Борецька Г.Е., Майер О.М., Устименко О.М., Черниш В.В. та інші. Сучасні технології навчання іноземних мов та культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: Колективна монографія / С.Ю. Ніколаєва, Г.Е. Борецька, О.М. Майер, О.М. Устименко, В.В. Черниш та інші; [за ред. С.Ю. Ніколаєвої;

тех. ред. І.Ф. Соболевої]. Київ : Ленвіт, 2015. 444 с.

7. Рейда О.А., Івлева К.С., Гулієва Д.О. Інноваційні технології в методиці викладання іноземних мов студентам технічних спеціальностей. *Інноваційна педагогіка*. Науковий журнал. Випуск 20. Том 2. Видавничий дім «Гельве- тика». 2020. С. 111-114. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/20/part_2/25.pdf

8. Устименко О.М. Проектна компетентність майбутнього вчителя іноземних мов і культур у контексті сучасної освітньої парадигми. *Іноземні мови*. 2019. № 1. С. 30-40. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/im_2019_1_5

9. Форостюк І.В. Використання кейс-метода на заняттях з англійської мови з майбутніми спеціалістами в сфері туризму. *Вчені Записки Таврійського національного університету ім. В. Вернадського*. Серія : Філологія. Соціальні комунікації. Том 30 (69). № 2. Ч. 1. 2019. С. 146-149.

10. Шаргун Т.О., Бушко ГО., Мосіна Ю.С. Сучасні аспекти викладання англійської мови в технічних закладах вищої освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах* : зб. наук. пр. Запоріжжя, 2020. Вип. 70, т. 1. С. 1-15. URL: http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2020/70/part_4/40.pdf

The article provides a comparative analysis of the use of traditional and modern methods of learning foreign languages. Traditional methods of learning a foreign language in institutions of higher education are considered, including: classical; direct (Direct Method); grammatical and textual-lexical-translational; audiovisual (Structural-Global Method) and audio-lingual (Audio-Lingual Method); communicative approach; linguistic and sociocultural.

As well as innovative teaching methods, including: computer support for language learning called Computer-Assisted Language, scenario and simulation method, role-playing and business games, case study method, training station method, project method, brainstorming attack.

Comparative characteristics of traditional and modern methods of learning foreign languages, it is determined that traditional methods ensure the implementation of the developmental function of the educational process at a low level; authoritarian management of the educational process by a scientific and pedagogical worker; detachment of educational content from real reality, and the main attention is paid to reproductive activities in classes that students can easily perform. The individual characteristics of those who study in a group are not taken into account. Such methods are mainly designed for an average student. Authentic and real tasks that provide the content of foreign language learning at the cross-subject and integrative levels are not used enough.

The main emphasis is more on learning the system of a foreign language only for its acquisition. Manifestation of passivity among students, lack of interest in the academic discipline, low level of personal motivation for educational and cognitive activities.

Innovative methods ensure the implementation of the developmental function of the educational process at a high level. Management of the educational process is carried out on a democratic basis. The teacher encourages in the process of learning the initial discipline to be independent in learning and development, to pay special attention to the development of the ability to creative professional activity; learning takes place with the use of real problem situations and examples of their solutions, and students have the opportunity to perform creative tasks of varying complexity, which are aimed at forming readiness to solve non-standard tasks by means of a foreign language. A foreign language is used indirectly, the process of learning it is included in the real informational, educational, research and cultural activities of students. Learning moves to the content aspect, and focuses on problem situations.

Keywords: the latest methods, project method, role-playing and business games, brainstorming.

УДК 37.016:811.1/.2}004

Людмила ЯСНОГУРСЬКА

ЗНАЧЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Світова глобалізація висуває усе більш жорсткі вимоги до випускників закладів вищої освіти. Окрім професійних компетенцій, що включають певний набір умінь і навичок, сучасний фахівець повинен не лише орієнтуватися у своїй справі, а й відповідно до державних освітніх стандартів уміти читати іноземну професійну літературу, знаходити необхідну інформацію та належним чином застосовувати результати іншомовної підготовки у своїй професійній діяльності. Рівень оволодіння студентами іноземною мовою безпосередньо залежить від ефективної методики викладання та застосування інформаційних технологій.

Стаття звертає увагу на те, що цифрові технології стали важливим чинником у процесі вивчення мови. Електронні комунікаційні пристрої, такі як комп'ютери, ноутбуки, мобільні телефони, глобальна система зв'язку, відео- та аудіоконференції, відеотелефонія, вебтрансляції та чати стали невід'ємною частиною навчання мови та їх широкого використання в освіті. У статті також зазначається, що поява технологічного навчання суттєво розширила можливості вивчення іноземної мови та створила альтернативне віртуальне навчальне середовище, яке не обмежується стінами навчального закладу. Кожне заняття з іноземної мови зазвичай використовує певну форму технології. Це дослідження зосереджено на ролі використання нових технологій у процесі іншомовної підготовки, зокрема застосування формату Flipped studying. У статті є спроби пояснити використання технологій у процесі вивчення іноземної мови, проаналізувати попередні наукові дослідження, що пов'язані з використанням технологій для вдосконалення навичок володіння мовою, та висловити певні рекомендації щодо поліпшення використання цифрових технологій, які допомагають студентам закладів вищої освіти засвоювати матеріал за допомогою

ЗМІСТ

Людмила МОРОЗ РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ КОНЦЕПТУ SPEECH В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ ТА МОВЛЕННІ	3
Наталія МІЧУДА ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ РУХ/MOTION В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	6
Галина СІЛКОВА, Богдан КОЗЕЛ АНГЛІЙСЬКА МОВА ЯК ГЕОПОЛІТИЧНИЙ ФЕНОМЕН У КОНТЕКСТІ СПРИЙНЯТТЯ ПУБЛІЧНИМИ УПРАВЛІНЦЯМИ В УКРАЇНІ	9
Тетяна ЧЕРНІГОВЕЦЬ, Тетяна ХЕВЗЮК ВПРОВАДЖЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОБОТИ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	13
Людмила МОРОЗ, Наталія САВИЧ СПЕЦИФІКА ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ У МОЛОДШІЙ ШКОЛІ	16
Світлана РОМАНЮК, Галина КУЗЬМИЧ БІЛІНГВІЗМ У РАННЬОМУ ДИТИНСТВІ: ПЕРЕВАГИ ТА ВИКЛИКИ	20
Людмила ЯСНОГУРСЬКА, Микола ФІЛОНЧУК ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ	21
Людмила ЯСНОГУРСЬКА, Марія ЛОГАЩУК ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТАМИ	26
Владислав КОВАЛЮК, Софія БУЯН ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ТРАДИЦІЙНИХ ТА НОВІТНІХ МЕТОДИК ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ	31
Людмила ЯСНОГУРСЬКА ЗНАЧЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	35
Наталія ДАНІЛОВА, Аліна СКРИПНЮК ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОЇ МОТИВАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗА ДОПОМОГОЮ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ	39
Наталія МІЧУДА, Дарина КАМІНСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	42
Алла ДУБРОВА СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	46
Світлана РОМАНЮК, Юлія МОСНІЦЬКА ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	52
Людмила МОРОЗ, Олена БОСАК СУЧАСНІ МЕТОДИ ТА ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	54
Людмила ЯСНОГУРСЬКА, Сніжана ТРОФІМЧУК ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ В КОНТЕКСТІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	58
Вероніка ТРОФІМЧУК ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	61
Ольга КОЗЛЮК, Галина ЗЕНЬ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДОШКІЛЬНИКАМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	66
Наталія МІЧУДА, Лариса ЛИНДА НАВЧАННЯ ДІТЕЙ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ ГУРТКОВОЇ РОБОТИ В ЗДО	68
Іванна КРАЛЯ, Вікторія ВОЛОШИН ВИКОРИСТАННЯ МЕМІВ У ВИКЛАДАННІ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ	70
Світлана РОМАНЮК, Маргарита КУШНІР ІГРОВІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ДИТЯЧОМУ САДКУ	74
Лілія ДЕНИСЮК, Уляна КРИСЮК ПІСНІ, ВІРШИКИ ТА КАЗКИ ЯК ЕФЕКТИВНІ ЗАСОБИ РАННЬОГО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	76
Оксана ГУМІНСЬКА, Анастасія КУШНІРУК ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДОШКІЛЬНИКАМИ ЗАСОБАМИ ПІСНІ	79
Оксана КОСАРЕВА, Вікторія ЄВТУШОК ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР У НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	81
Іванна КРАЛЯ, Ірина ЧУМАК ДОШКІЛЬНЯТА ТА ІНОЗЕМНА МОВА: ЕФЕКТИВНІ СТРАТЕГІЇ ВИВЧЕННЯ	83
Тетяна КРИЖАНОВСЬКА, Соломія БАЙЧУРА ВПЛИВ МУЗИКУВАННЯ НА ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ	85
Клавдія ДЖЕДЖЕРА, Євгенія МАЦОЛА МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ УЧНІВ З ПОРУШЕННЯМ СЛУХУ, ЗОРУ, МОВЛЕННЯ	87
Оксана КОСАРЕВА, Людмила ЄВТУШОК ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ МОДЕЛЮВАННЯ У НАВЧАННІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	91
Галина СІЛКОВА, Владислав ОМЕЛЬЧУК ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	92
Людмила ЛУК'ЯНИК, Леся КОТЯШ, Наталія МІЛЬТО ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК	

КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У КОНТЕКСТІ ЗМІСТОВИХ ЛІНІЙ «БЕЗПЕКА» ТА «ДОБРОБУТ» НА УРОКАХ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»	96
Микола ОСТАПЧУК, Ольга АНТОНЮК FEATURES OF RECEIVING SOCIAL SERVICES BY INTERNALLY DISPLACED PERSONS (UKRAINE, PERIOD 2022-2025)	98
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	103
ЗМІСТ	105

Наукове видання

**ФІЛОЛОГІЧНА ОСВІТА:
ТЕОРІЯ, МЕТОДИКА, ПРАКТИКА**

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного
гуманітарного університету

Заснований у 2009 р.

Відповідальний редактор збірника
Петрівський Я.Б.

Відповідальний за підготовку збірника до видання
Мороз Л.В.

Технічний редактор
Ковалюк В.В.

Комп'ютерна верстка
Ковалюк В.В., Ясногурська Л.М.

Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 24,02. Обл. вид. арк. 17.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 31
Рівненський державний гуманітарний університет.

Філологічна освіта: теорія, методика практика: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Рівне: Ю. Кукса, 2025. 108 с.

ISBN 978-617-8672-32-4

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

УДК: 81'243

Видавець Юрій Кукса
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК № 8301 від 9 травня 2025 р.
вул. Київська, 36, м. Рівне, 33000;
097 42 66 444

Видання розміщене на сайті:
<http://www.repository.rshu.edu.ua/>

